

1. Commentaar

A. Evolutie van de macro-economische omgeving

De evolutie van de macro-economische parameters die door de socialezekerheidsinstellingen in de loop van de periode 2003-2007 werden gebruikt, is als volgt:

	2003	2004	2005	2006	2007
Bruto Binnenlands Product	0,9 %	2,6 %	1,2 %	2,8 %	2,8 %
Gezondheidsindex	1,5 %	1,6 %	2,2 %	1,8 %	1,8 %
Loonmassa van de privé-sector	0,8 %	3,9 %	4,0 %	5,0 %	6,1 %
Lonen / Tewerkstelling	0,6 %	2,6 %	2,4 %	3,1 %	3,1 %
Tewerkstelling ⁽¹⁾	0,2 %	1,3 %	1,6 %	1,9 %	3,0 %
Volledig werklozen ⁽²⁾	688.917	706.702	717.571	701.468	663.702

(1) 2002: aantal vergoede dagen en vanaf 2003: voltijds equivalenten.

(2) Cf. definitie van het concept in het statistisch gedeelte.

Het jaar 2003 kende een zwakke economische groei. De heropleving in 2004 zette zich niet door in 2005, maar in 2006 en 2007 trok de groei toch terug aan. Nadat het inflatiepercentage, hier gemeten door de gezondheidsindex, in de periode 2003-2004 onder de 2 % bleef, kende men in 2005 een lichte opstoot tot 2,2 %. In 2006 daalde het inflatiepercentage tot 1,8 %. Dit inflatiepercentage werd behouden in 2007. Met uitzondering van 2005 kende de loonmassa, onderworpen aan RSZ-bijdragen, een jaarlijkse groei van meer als 2 %. Aan de groei van het aantal volledig werklozen kwam in 2006 een einde.

B. Evolutie van het begrotingsresultaat

(in duizend euro)

	2003	2004	2005	2006	2007
Lopende ontvangsten van het RSZ- Globaal beheer ⁽¹⁾	42.298.452	44.868.707	46.732.931	48.320.121	51.494.057
Lopende ontvangsten van de uitkeringsinstellingen ⁽¹⁾	2.611.139	4.216.482	4.948.573	5.024.891	5.156.667
Kapitaalontvangsten	0	0	0	75.768	333.501
Sociale prestaties	42.838.228	45.084.939	46.434.840	47.820.649	49.564.530
Andere lopende uitgaven ⁽¹⁾	2.901.844	4.386.256	5.054.935	5.317.057	5.987.129
Kapitaaluitgaven ⁽²⁾	44.798	44.846	15.864	91.679	314.272
Begrotingsresultaat	-875.280	-430.852	175.866	191.395	1.118.294

(1) Zonder de interne overdrachten.

(2) Gedekt door een Staatstussenkomst.

Het verschil tussen de stijging van de ontvangsten en de stijging van de uitgaven verklaart de evolutie van het resultaat. Behalve door de macro-economische omgeving, toegelicht in punt A, worden de ontvangsten en de uitgaven ook door de genomen beleidsmaatregelen beïnvloed. De sociale prestaties ondergaan bovendien ook de invloed van de evolutie van de volumefactoren (medisch verbruik, aantal begunstigden, aantal vergoede dagen, ...), die in het statistische gedeelte worden besproken. Hieronder bespreken we de evolutie van de ontvangsten en de uitgaven en gaan we in op de belangrijkste beleidsmaatregelen die genomen werden.

C. Evolutie van de ontvangsten

De lopende ontvangsten van het RSZ-Globaal beheer

In de periode 2003-2007 zijn de jaarlijkse variaties van de lopende ontvangsten van het RSZ-Globaal beheer de volgende (elk percentage in onderstaande tabel drukt de toename of afname uit ten opzichte van het voorgaande jaar; zie ook de tabellen met absolute cijfers onder punt 2):

	2003	2004	2005	2006	2007
Globale middelen	0,34 %	6,13 %	4,25 %	3,26 %	6,56 %
Waarvan: - gewone bijdragen ⁽¹⁾	-0,71 %	2,53 %	2,72 %	15,36 %	5,51 %
- Staatstoelagen	1,69 %	1,50 %	1,29 %	1,40 %	1,68 %
- alternatieve financiering (stock options inbegrepen)	2,01 %	39,36 %	12,76 %	10,85 %	9,71 %

(1) In 2006 en 2007: loonmatiging inbegrepen.

Een tabel die de berekening van de alternatieve financiering voor de jaren 2003 tot 2009 in detail weergeeft, volgt in bijlage.

Hierna volgt jaar per jaar een overzicht van de voornaamste maatregelen die de evolutie van de RSZ-ontvangsten hebben beïnvloed.

In 2003 werd op het vlak van de bijdrageverminderingen een aantal maatregelen genomen:

- De vermindering van persoonlijke bijdragen, die wordt toegekend aan werknemers met een laag loon, werd uitgebreid (verhoging van het loonplafond) en de maximale vrijstelling werd op 01.01.2003 opgetrokken;
- Ten gevolge van de invoering, op 01.07.2003, van een sociaal statuut voor kunstenaars, kunnen zij genieten van specifieke bijdrageverminderingen;
- De gemeenten die contractuele werknemers, zoals preventie- en veiligheidsagenten (terreinbrigade), aannemen, krijgen een vrijstelling van werkgeversbijdragen.

Het bedrag van de alternatieve financiering werd in 2003 met 41.245 duizend euro verhoogd, teneinde de dienstencheques, de overeenkomsten van eerste tewerkstelling en de verhoging van de uitkeringen voor tijdelijke werkloosheid ten laste van de RVA-begroting te financieren; verder werd dit bedrag met 50.000 duizend euro verhoogd ten gevolge van de toekenning aan de sociale zekerheid van bijkomende belastingontvangsten afkomstig van de accijnzen op tabak (volgens een sleutel 80-20 tussen het stelsel van de werknemers en dat van de zelfstandigen).

Hoofdstuk 7 van de programmawet van 24.12.2002, betreffende de harmonisering en de vereenvoudiging van de regelingen voor de verminderingen van de sociale bijdragen, is in werking getreden op 01.01.2004.

- De basisvermindering blijft de structurele vermindering, die weinig veranderingen ondergaat. Er wordt een forfaitaire vermindering aan toegevoegd voor bepaalde doelgroepen (oudere werknemers, langdurig werklozen, eerste werknemers, jonge werknemers, collectieve arbeidsduurvermindering en vierdagenweek);
- De vermindering van de werkgeversbijdragen werd versterkt in de diepte door de bijdrageverminderingen voor de laagste lonen (de lonen die lager of net niets hoger zijn dan het minimumloon voor meerderjarigen) te verhogen en in de breedte door de toekenningsdrempel van de vermindering op te trekken;
- De structurele basisvermindering werd opgetrokken tot 400 euro (programmawet van 22.12.2003).

Vanaf 01.01.2004 is bovendien het gewicht van de werkgeversbijdragen op de hoge lonen beperkt door bovenop de structurele basisvermindering een extra vermindering toe te kennen voor de lonen die een bepaald plafond overschrijden.

In het systeem van de verminderingen van de werkgeversbijdragen voor de startbanen voor jongeren, wordt er vanaf 01.01.2004 aan alle laaggeschoolde jongeren een doelgroepvermindering toegekend tot aan het einde van het kwartaal tijdens hetwelke ze 26 jaar zijn geworden, en dat ter vervanging van de vroegere reglementering die een bijdragevermindering toekende tijdens de startbaan, van één tot drie jaar, gevolgd door een bijdragevermindering na de eerste baan van drie jaar. Voor de jongeren van 26 jaar en ouder kan de werkgever niet genieten van de bijdragevermindering voor de startbanen.

Het op vervanging gerichte activeringsbeleid van de onderneming in herstructurering wordt aangemoedigd door een doelgroepvermindering van de werkgeversbijdragen en door een vermindering van de persoonlijke bijdragen van de werknemers.

In 2004 steeg de bijdragevermindering in het kader van de sociale maribel met 26,5 miljoen euro.

In 2004 stemde het bedrag van de alternatieve financiering afkomstig van de BTW-ontvangsten (6.057.889 duizend euro) overeen met 95,77% van het percentage (23,514%) van de BTW-ontvangsten toegekend aan de sociale zekerheid, verminderd met een aantal heffingen (zie tabel in bijlage). De overblijvende 4,23% wordt toegekend aan de regeling voor zelfstandigen. Bij dit percentage komen voor 2004 de volgende bedragen:

- 100.189 duizend euro afkomstig van de desaffectatie van het Fonds voor Tewerkstelling;
- Een uitzonderlijk bedrag van 1.533.175 duizend euro om de begroting van 2004 in evenwicht te brengen.

In 2005 zijn een reeks maatregelen inzake bijdragen en bijdrageverminderingen genomen:

- Vanaf het vierde kwartaal 2005 worden de voorschotten die betaald moeten worden aan de RSZ berekend op basis van het kwartaal t-4 in plaats van het kwartaal t-2 en worden de percentages gewijzigd;
- Het contractueel personeel dat afhangt van de deelgebieden wordt vrijgesteld van de betaling van de bijdrage van 13,07% op het dubbel vakantiegeld;
- Om het interprofessioneel akkoord van 20 december 2000 en het "Herenakkoord" van 18 februari 2002 volledig uit te voeren, is de bijdrage bestemd voor de beroepsziektenregeling het voorwerp van een bijkomende vermindering van 0,02% vanaf het 4e kwartaal 2005;
- Er wordt een nieuw statuut gecreëerd voor de jobstudenten;
- Om een doeltreffende inning mogelijk te maken, wordt er een nieuwe berekeningswijze voor de bijdrage op de bedrijfsvoertuigen ingevoerd;
- Onderwerping aan de sociale bijdragen van de bedragen toegekend in het kader van de zogenaamde "Canada Dry"-overeenkomsten.

De globale toelage wordt in 2005 verminderd met 4.897 duizend euro. Dit bedrag wordt toegevoegd aan de kredieten van de FOD Justitie voor 2005 om de meerkosten te financieren die verbonden zijn aan het externe zorgcircuit voor geïnterneerden. Het bedrag dat door het RIZIV wordt overgedragen aan de betrokken instellingen wordt verminderd tot beloop van het passende bedrag.

Het bedrag van de alternatieve financiering werd in 2005 verhoogd met de volgende bedragen:

- 242.002 duizend euro voor de financiering van de werkbonus.
- 80.465 duizend euro extra voor de dienstencheques, waarvan de enveloppe aldus op 164.038 duizend euro wordt gebracht.
- Het uitzonderlijk bedrag toegekend aan het globaal beheer stijgt met 18.712 duizend euro ter compensatie van het verlies van de bijdragen op het dubbel vakantiegeld van de contractuele personeelsleden van de deelgebieden en de vermindering van de bijdrage voor de beroepsziekten, om 1.551.887 duizend euro te bereiken in 2005.

Naast de socialezekerheidsbijdragen (met inbegrip van de loonmatiging), de Staatstoelage en de alternatieve financiering, omvatten de globale middelen van het RSZ-Globaal beheer een aantal specifieke bijdragen, afhoudingen en externe overdrachten. Wat deze overdrachten betreft, werd in 2005 de meerwaarde voortvloeiend uit de herwaardering op 31 december 2004 van de onroerende goederen die ten titel van reserves zijn opgenomen in het kapitalisatiestelsel bij de Rijksdienst voor pensioenen aan het globaal beheer van de sociale zekerheid overgedragen voor een bedrag van 59.500 duizend euro. Bovendien werd de regeling voor rust- en overlevingspensioenen ten gunste van de vrij verzekerden waarvoor sinds 1976 geen enkele storting meer is gebeurd, afgeschaft. Het saldo van de activa van deze regeling, 16.500 duizend euro, werd overgedragen aan het globaal beheer.

In 2006 zijn volgende belangrijke maatregelen inzake bijdragen en bijdragenverminderingen genomen:

Studenten tewerkgesteld met een overeenkomst voor studenten zijn niet onderworpen aan bijdragen indien ze tijdens de maanden juli, augustus en september niet langer dan 23 dagen tewerkgesteld zijn en tijdens de overige maanden ook maximaal 23 dagen. Wel is er een solidariteitsbijdrage verschuldigd.

Er werden maatregelen genomen om de inning van de solidariteitsbijdragen op bedrijfswagens beter te doen verlopen. Enerzijds door een kruising van verschillende gegevensbanken, anderzijds door een informatiecampagne naar werkgevers toe. Er werd in een mogelijkheid van regularisatie voorzien die liep tot 30.06.2006, nadien werd er een verdubbeling van de bijdrage voorzien voor werkgevers die verzuimd hadden één of meer onderworpen voertuigen aan te geven.

Om een vroegtijdige uitstap uit de arbeidsmarkt tegen te gaan, werden er vanaf 01.04.2006 verplichte inhoudingen ingesteld op de aanvullende vergoedingen die de werkgever betaalt bij volledige werkloosheid of bij tijdskrediet, loopbaanonderbreking (Canada Dry-vergoedingen). De hoogte van de inhoudingen is afhankelijk van een aantal factoren (leeftijd betrokkenen, datum afsluiting CAO, toepassingsgebied CAO). Regelingen in het kader van opzeggingen die al zijn ingegaan voor 01.10.2005 blijven buiten deze maatregel. Een deel van de inhoudingen komen rechtstreeks toe aan RVP en RVA.

Er wordt een nieuwe bijdragenvermindering ingevoerd voor jonge werknemers tussen 18 en 30 jaar met een loon beneden een bepaalde grens. Deze vermindering daalt degressief met de oplopende leeftijd van de jongere. Bovendien zijn een deel van de werkgevers uit de openbare sector en werkgevers die vallen onder het toepassingsgebied van de sociale maribel uitgesloten.

Als een werkgever een laaggeschoolde jongere in dienst neemt in het kader van een startbaanovereenkomst, kan hij een vermindering van sociale bijdragen genieten van 1.000 euro tijdens het kwartaal van indiensttreding en de zeven volgende kwartalen. Sinds 01.04.2006 is de periode waarin de werkgever van deze vermindering kan genieten voor erg laaggeschoolde jongeren en laaggeschoolde jongeren met een handicap of van buitenlandse afkomst uitgebreid tot vijftien kwartalen na indiensttreding.

De regering besliste om vanaf 2006 15% van de opbrengst van de roerende voorheffing toe te wijzen aan de sociale zekerheid. Het minimale bedrag werd vastgelegd op 430.350 duizend euro en wordt jaarlijks aangepast aan de verandering van de evolutie van de gemiddelde consumptieprijsindex. Negentig procent is bestemd voor het werknemersstelsel.

In 2007 zijn volgende belangrijke maatregelen inzake bijdragen en bijdragenverminderingen genomen:

Na kennisname van het strategische plan 2007 van SIOD (Sociale Inlichtigen- en Opsporingsdienst), kaderend in de strijd tegen sociale fraude, werd er een bijkomende ontvangst van 40.875 duizend euro aan sociale bijdragen voorzien. Daarnaast werd ook de strijd tegen zwartwerk in bepaalde sectoren, onder andere de bouw- en schoonmaaksector, verder opgevoerd wat resulteerde in extra bijdragenontvangsten.

Vanaf 1 januari 2007 wordt het gewone vakantiegeld dat betaald wordt door de werkgever bij het einde van een arbeidsovereenkomst belast met werknemers- en werkgeversbijdragen. Deze aanpassing resulteerde voor 2007 in 176.625 duizend euro te ontvangen sociale bijdragen. De maatregel is niet van toepassing op de bedragen betaald aan de bedienden die worden tewerkgesteld via een tijdelijke arbeidsovereenkomst in de zin van de wet van 24 juli 1987.

Bij de alternatieve financiering werden volgende bijkomende ontvangsten voorzien:

- een verhoging van de fiscaliteit op tabaksproducten, waardoor het deel dat toekomt aan het RIZIV-geneeskundige verzorging gestegen is voor de werknemers;
- in het generatiepact werd bepaald dat vanaf 2007 een gedeelte van de personen- en vennootschapsbelasting toegewezen wordt aan de sociale zekerheid. In dit kader werd er een bijkomende alternatieve financiering voorzien ter compensatie van de bijdragenverminderingen voor jongere en oudere werknemers en van de maatregelen uit het sociaal akkoord. Bovendien werd er 13.500 duizend euro toegekend aan het globaal beheer voor werknemers, afkomstig van de geïnde bijdrage op de herwaardering van de diamantvoorraad;
- via een bijzondere toewijzing van de RSZ (Wetenschappelijke Maribel) wordt de tewerkstelling in de sector van het fundamenteel onderzoek aangemoedigd. Ter compensatie werd in 2007 een alternatieve financiering van 31.000 duizend euro toegekend;
- ten slotte werd beslist dat voor de financiering van de veiligheidscontracten door de RSZPPO slechts 20.902 duizend euro werd afgenomen van het bedrag aan btw-ontvangsten bestemd voor de sociale zekerheid. Hierdoor steeg het bedrag dat aan het werknemersstelsel toekomt met 19.154 duizend euro.

De lopende ontvangsten van de uitkeringsinstellingen

	2003	2004	2005	2006	2007
Lopende ontvangsten uitkeringsinstellingen ⁽¹⁾	2,73 %	61,48 %	17,36 %	1,54 %	2,62 %

(1) Zonder de interne overdrachten.

In 2003 was de bijdrage op de omzet van de farmaceutische producten lager dan in 2002, aangezien de overschrijding van de geneesmiddelenbegroting van 2002 merkkelijk kleiner was dan die van 2001.

In 2004 verdubbelde deze bijdrage opnieuw ten gevolge van de aanzienlijke overschrijding van de begroting van 2003.

In 2005 stijgen de inkomsten uit de bijdragen op het omzetcijfer van de vergoedbare geneesmiddelen ten laste van de farmaceutische bedrijven met 25 % ten opzichte van 2004.

In 2006 dalen de inkomsten uit deze bijdragen ten opzichte van 2005, deels door een onderschijding van de begroting in 2005 en deels door een vereenvoudiging in de veelheid aan heffingen die werden ingevoerd. Anderzijds dient de farmaceutische industrie, ter vervanging van het zogenaamde 'claw back'-systeem, wel het provisiefonds geneesmiddelen te financieren. Dit fonds bevatte in 2006 79 miljoen euro, waarvan 75.768 duizend euro voor de werknemersregeling.

In 2007 zet de dalende trend van de inkomsten uit de bijdragen op het omzetcijfer van de vergoedbare geneesmiddelen ten laste van de farmaceutische bedrijven zich verder. Dit is voornamelijk het gevolg van een sterke onderschijding van de begroting in 2006. Aan het Provisiefonds geneesmiddelen werd in 2007 een bedrag van 25,5 miljoen euro toegevoegd, waarvan 24.461 duizend euro voor de werknemersregeling.

Vanaf 01.01.2004 wordt een alternatieve financiering, die wordt afgehouden van de opbrengst van de BTW, toegewezen aan het RIZIV-geneeskundige verzorging. Er wordt een bedrag van 1.199.972 duizend euro toegekend aan de werknemersregeling voor de financiering van de verpleegdagprijs van de ziekenhuizen. Voorheen ging het om een subsidie ten laste van de algemene uitgavenbegroting die rechtstreeks aan de ziekenhuizen werd overgemaakt via de verzekeringsinstellingen. Dit verklaart de toename met 61,9% van de ontvangsten van de uitkeringsinstellingen in 2004.

In 2005 wordt het bedrag van de BTW-inkomsten toegewezen aan de financiering van de geneeskundige verzorging verhoogd met 41.659 duizend euro (waarvan 28.218 duizend euro voor de werknemersregeling) om de tegemoetkoming van de Staat in de verblijfskost van psychiatrische verzorgingstehuizen te financieren.

In 2006 wordt dit bedrag opnieuw verhoogd met circa 13.000 duizend euro omdat voortaan ook de betaling van de tegemoetkoming van de Staat in de opnemingsprijs van het beschut wonen, betaald wordt via deze weg.

De inhaalbedragen (dit wil zeggen het gebrek aan inkomsten ten opzichte van een begroting vastgesteld voor één of meerdere voorgaande begrotingsjaren) verschuldigd aan de ziekenhuizen worden ten belope van 247.000 duizend euro gefinancierd uit BTW-inkomsten.

In 2007 zal het RIZIV-geneeskundige verzorging 1.386.841 duizend euro aan BTW-inkomsten ontvangen (waarvan 1.272.434 voor de werknemersregeling). Met deze ontvangst zal het RIZIV instaan voor:

- de betaling van de schadeloosstelling voor de kosten die gepaard gaan met de sluiting of het niet in gebruik nemen van een ziekenhuis(dienst) of het beëindigen van het gebruik van zware medische apparatuur;
- de betaling van het gedeelte van de begroting voor de financiële middelen van de ziekenhuizen dat ten laste genomen wordt door de Staat;
- de betaling van het gedeelte van de uitgaven "psychiatrische verzorgingstehuizen PVT" dat ten laste genomen wordt door de Staat;
- de betaling van het gedeelte van de uitgaven "beschut wonen" dat ten laste genomen wordt door de Staat;
- de facturen voor ziekenhuisopname van gevangenen en de kosten van geneesmiddelen in de gevangenis;
- financiële middelen voor de financiering van de geïnterneerden.

Sinds 2003 wordt een deel van de bijkomende fiscale ontvangsten afkomstig van de accijnzen op tabak toegekend aan de sociale zekerheid. Vanaf 2004 wordt er een bijkomend bedrag toegewezen aan de financiering van de geneeskundige verzorging: 135.740 duizend euro voor de werknemersregeling.

In 2005 stijgt het aandeel van de fiscale ontvangsten uit de accijnzen op tabak toegekend aan het RIZIV-geneeskundige verzorging met 155.000 duizend euro, waarvan 144.914 duizend euro wordt toegekend aan de werknemersregeling.

Vanaf 01.01.2005 wordt een bedrag van 130.000 duizend euro ingehouden op de inkomsten uit accijnzen en gelijkgestelde belastingen en toegewezen aan de alternatieve financiering van de geneeskundige verzorging, waarvan 121.698 duizend euro voor de werknemersregeling.

Tot slot wordt er een bedrag dat afgehouden wordt van de opbrengst van de BTW toegewezen aan een fonds voor de strijd tegen het tabaksgebruik (469 duizend euro voor de werknemersregeling) in 2004.

Vanaf 01.01.2006 wordt 32,5 % van de opbrengst van de accijnzen op de verkoop van tabaksproducten toegewezen aan het RIZIV. Bovendien mag dit bedrag niet lager zijn dan 555.685 duizend euro en wordt het jaarlijks aangepast aan de verandering van de evolutie van de gemiddelde consumptieprijsindex. Een schijf van 299.800 duizend euro wordt verdeeld tussen de werknemers- en zelfstandigenregeling volgens de verdeelsleutel van de reële uitgaven van de geneeskundige verzorging. Van het saldo komt 90 % toe aan de werknemersregeling.

Daarnaast krijgt RVA rechtstreeks 2.400 duizend euro toegewezen voor dienstencheques – moederschapshulp voor vrouwelijke zelfstandigen. Deze middelen worden voorafgenomen op de BTW-ontvangsten. Ook dit bedrag wordt jaarlijks aangepast aan de procentuele verandering van het gemiddelde indexcijfer van de consumptieprijzen.

Aan de RVA worden vanuit het RSZ-Globaal beheer voortaan twee bijzondere vergoedingen toegekend ter financiering van het samenwerkingsakkoord sociale economie en van de kostprijzen van de tewerkstellingscellen.

De kapitaalontvangsten

Bij het RIZIV werd begin 2006 een provisiefonds ingesteld om eventuele overschrijdingen van het deelbudget voor geneesmiddelen te dekken. In de Programmawet van 20.07.2006 werd bepaald dat dit fonds werd overgeheveld naar de globale beheren werknemers en zelfstandigen. Wanneer het fonds zou worden aangesproken, moet dit fonds opnieuw gespijsd worden met de nodige middelen. Voor 2006 ging het om een bedrag van 75.768 duizend euro voor RSZ-Globaal beheer. In 2007 werd een bedrag van 24.461 duizend euro toegevoegd aan dit fonds.

Ten slotte besliste de regering om vanaf 2007 een Toekomstfonds voor de de gezondheidszorg op te richten met als doel de toekomstige kost van de gezondheidszorgen als gevolg van de vergrijzing op te vangen. In 2007 werd dit fonds gestijfd met 309.000 duizend euro (288.600 duizend euro ten laste van de werknemersregeling). Dit bedrag is geboekt bij de kapitaalontvangsten van het RSZ-Globaal beheer vermits het door het RIZIV wordt uitgeleend aan de RSZ die de beleggingen beheert.

D. Evolutie van de uitgaven

De sociale prestaties

(in duizend euro)

	2003	2004	2005	2006	2007	Gemiddelde jaarlijkse aan groei
RIZIV-Geneeskundige verzorging	14.417.655	15.718.336	16.173.192	16.634.403	17.677.092	5,23 %
RIZIV-Uitkeringen	3.162.792	3.277.030	3.424.768	3.610.561	3.886.669	5,29 %
RVP	13.860.486	14.215.285	14.635.609	15.175.410	15.671.486	3,12 %
RKW	3.350.560	3.418.380	3.510.253	3.645.934	3.735.752	2,76 %
FAO	146.356	148.076	155.333	159.785	163.954	2,88 %
FBZ	320.095	315.842	315.054	309.199	306.360	-1,09 %
RVA-Werkloosheid	5.940.164	6.244.174	6.395.831	6.364.409	6.088.379	0,62 %
RVA-Brugpensioenen	1.183.529	1.238.844	1.254.915	1.297.883	1.374.426	3,81 %
RVA-Loopbaanonderbreking	431.973	487.873	552.341	606.995	645.900	10,58 %
Mijnwerkers-Invaliditeit	12.697	9.404	6.237	5.095	4.054	-24,83 %
HVKZ-ZIV	8.147	7.886	7.792	7.795	7.671	-1,49 %
Pool der Zedieden-Werkloosheid	3.774	3.809	3.515	3.180	2.788	-7,29 %
Totaal	42.838.228	45.084.939	46.434.840	47.820.649	49.564.530	3,71 %

Vanaf 2001 wordt het indexeringsmechanisme van de sociale prestaties als volgt gewijzigd: enerzijds wordt de in rekening genomen gezondheidsindex nog slechts eenmaal afgevlakt (voortschrijdend gemiddelde van de laatste vier maanden) en anderzijds heeft de aanpassing van de sociale prestaties plaats in de eerste maand die volgt op de maand waarin de spilindex wordt bereikt.

Behalve de automatische aanpassing van de sociale prestaties aan de evolutie van de gezondheidsindex, is hun toename ook het gevolg van de genomen politieke maatregelen en van de evolutie van de volumefactoren (medisch verbruik, aantal begunstigen, aantal vergoede dagen,...). Het gedeelte "C. Statistieken" bevat alle informatie met betrekking tot deze volumefactoren. Hieronder bespreken wij per jaar hoofdzakelijk de evolutie van de verschillende takken en de belangrijkste politieke maatregelen die werden genomen.

Geneeskundige verzorging

De begrotingsdoelstelling voor 2003 werd vastgelegd op 15.341.822 duizend euro (waarvan 14.368.143 duizend euro voor het stelsel van loontrekkenden), hetzij een stijging met 6,46 % ten opzichte van de aangepaste doelstelling van 2002.

Voor alle economische maatregelen die betrekking hebben op de geneesmiddelensector wordt een bedrag gebudgetteerd van 108 miljoen euro: uitbreiding van de referentierugbetaling, voorschrift van de naam van het actieve bestanddeel, terugbetaling van de antacidumgeneesmiddelen en anti-leukotriënen, aanpassing van de winstmarges voor de groothandelaar en voor de apotheker, ...

Behalve deze economische maatregelen werden ten gunste van de patiënten en de huisartsen ook initiatieven genomen voor een bedrag van 67 miljoen euro: hier gaat het meer bepaald om de integratie van het remgeld voor geneesmiddelen C in de MAF (maximumfactuur), de terugbetaling van het medisch materiaal, de terugbetaling van rolstoelen, een betere dekking van ernstig zieke kinderen en gehandicapte kinderen, de opwaardering van de intellectuele handeling, de ondersteuning van huisartsenpraktijken.

De rekeningen 2003 werden afgesloten op een bedrag van 14.417.655 duizend euro voor de werknemersregeling.

Om aan nieuwe behoeften tegemoet te komen, heeft de regering beslist om vanaf 2004 een reële groeinorm van 4,5 % toe te passen op de begrotingsdoelstelling van de geneeskundige verzorging. Dat maakt het mogelijk om rekening te houden met een aantal nieuwe initiatieven, met het oog op de verbetering van de toegankelijkheid van de verzorging, het garanderen van een correcte financiering van de zorgverstrekkers en de indijking van het structureel tekort van de ziekenhuizen, waarbij nog andere besparingsmaatregelen nodig zijn, in het bijzonder in de sector van de geneesmiddelen.

De rekeningen 2004 werden afgesloten op een bedrag van 15.718.336 duizend euro voor de werknemersregeling.

De globale begrotingsdoelstelling voor 2005 is vastgesteld op 17.398.373 duizend euro (waarvan 16.288.951 duizend euro voor de werknemersregeling), rekening houdend met de norm van 4,5% reële groei toegepast sinds 2004 en met 188.435 duizend euro exogene uitgaven, hetzij een verhoging van 7% ten opzichte van de doelstelling voor 2004.

Alle besparingsmaatregelen genomen voor een bedrag van 188.088 duizend euro betreffen de responsabilisering van de geneesheren en de geneesmiddelensector (retributie van de apothekers, beter gebruik van antibiotica, uitbreiding van de referentietrugbetaling, prijsverlaging voor de actieve bestanddelen terugbetaald sinds meer dan 15 of sinds meer dan 17 jaar, strengere terugbetalingsvoorwaarden voor bepaalde geneesmiddelen).

Een marge van 44.106 duizend euro werd toegewezen aan prioritaire behoeften, in het bijzonder preventie en de verbetering van de toegankelijkheid van de verzorging (tandverzorging voor kinderen, tabakspreventie, palliatieve verzorging, modulering van het remgeld in het kader van de zorgtrajecten, verzorging van zwaar verbranden, ...), de verbetering van de kwaliteit van de verzorging en de veiligheid van de patiënten, de verbetering van de financiering van het ziekenhuisbeleid, de financiering van nieuwe betrekkingen om het hoofd te bieden aan de nieuwe behoeften en de werklust te verlichten, in het bijzonder ingevolge de vergrijzing van de bevolking.

De voorlopige rekeningen 2005 belopen 16.173.192 duizend euro voor de werknemersregeling, hetzij een onderbenutting van 115.759 duizend euro.

De begrotingsdoelstelling voor 2006 werd vastgesteld op 18.473.130 duizend euro, waarvan 17.262.011 duizend euro voor de werknemersregeling.

In deze doelstelling is een provisie van 80 miljoen euro begrepen, die enkel kan worden aangewend voor het opvangen van tijdelijke meeruitgaven voor de inwerkingtreding van de correctiemechanismen die het effect van de meeruitgaven moeten compenseren.

Vanaf 2005 is de fiscale MAF afgeschaft en gebeurt de terugbetaling voor de gezinnen, net zoals voor de gezinnen met lage en bescheiden inkomens, via de mutualiteiten. Hierdoor kan de terugbetaling in principe sneller gebeuren. Bovendien verdwijnen een aantal verschillen die bestonden in de fiscale MAF tegenover de inkomens MAF voor lage en bescheiden inkomens.

Er werd een actieprogramma huisartsengeneeskunde opgesteld, enerzijds om de patiënt aan te sporen eerst via zijn huisarts te passeren alvorens een specialist te raadplegen en anderzijds om de huisartsen beter te ondersteunen (impulsfonds, administratieve vereenvoudiging, ...).

Vanaf 01.07.2006 legt men prijsdalingen op aan oudere geneesmiddelen. Bovendien is op dezelfde datum het systeem van de forfaitaire financiering uitgebreid tot het merendeel van de geneesmiddelen verstrekt in de ziekenhuizen.

Om een bepaalde groep patiënten toegang te verlenen tot een therapie met Herceptin, voor de behandeling van borstkanker, werd een terugbetaling op experimentele basis mogelijk gemaakt.

De voorlopige rekeningen 2006 voorzien 16.634.403 duizend euro voor de werknemersregeling of een onderbenutting van het begrotingsobjectief van 627.608 duizend euro.

De globale begrotingsdoelstelling voor 2007 is vastgesteld op 19.618.653 duizend euro (waarvan 18.322.646 duizend euro voor de werknemersregeling), rekening houdende met de norm van 4,5 % reële groei toegepast sinds 2004 en met de exogene uitgaven, hetzij een verhoging van 6,14 % ten opzichte van de doelstelling voor 2004.

Volgende maatregelen werden opgenomen in 2007:

- het VKR-statuuut (vroegere WIGW) werd op 1 april 2007 uitgebreid naar alle gezinnen waarvan de inkomens zich onder een bepaald niveau bevinden;
- chronisch zieken: om de gezondheidsuitgaven ten laste van de chronisch zieken te verminderen, werden de kosten die worden opgenomen in hun "MAF-teller" uitgebreid en/of de rechtstreekse tegemoetkoming in bepaalde kosten verbeterd;
- verbetering van de geriatrische en palliatieve zorgprogramma's;
- nieuw financieringssysteem en nieuwe prijsbepaling voor implantaten;
- vervroegde structurele herfinanciering voor de ziekenhuizen die geen honorariasupplement aanrekenen in een dubbele kamer;
- herinvoering van de terugbetaling van tandextracties;
- terugbetaling van het jaarlijkse mondonderzoek voor de personen tussen 54 en 56 jaar oud;
- vermindering van het remgeld voor de eerste 18 zittingen kinesitherapie (courante aandoeningen);
- daling van het remgeld voor de forfaits thuiszorg;
- geneesmiddelen: om prijsdalingen aan te moedigen werd het remgeldplafond verminderd met 50 % voor de minst dure specialiteiten indien er een generiek bestaat.

Voorts werd het beleid van herwaardering van de huisartsengeneeskunde en de gerichte herwaardering van de nomenclatuur van welbepaalde specialiteiten verdergezet.

De voorlopige rekeningen 2007 voorzien 17.677.092 duizend euro voor de werknemersregeling of een onderbenutting van het begrotingsobjectief van 645.554 duizend euro.

Uitkeringen

De verlenging van de pensioenleeftijd voor vrouwen (61 jaar vanaf 01.07.1997, 62 jaar vanaf 01.01.2000, 63 jaar vanaf 01.01.2003, 64 jaar vanaf 01.01.2006 en 65 jaar vanaf 01.01.2009) heeft tot gevolg dat zij langer hun statuut van gerechtigde zullen behouden.

Sinds 01.01.2003 zijn, vanaf de zevende maand arbeidsongeschiktheid, de toegekende minimumuitkeringen gelijk aan de invaliditeitsuitkeringen.

Sinds 01.01.2003 is voor de werklozen de arbeidsongeschiktheidsuitkering opgetrokken tot het bedrag van de werkloosheidsuitkering, als deze laatste hoger ligt, gedurende de eerste zes maanden ziekte. Vanaf de zevende maand genieten de werklozen in geval van arbeidsongeschiktheid globaal gesproken van het recht op de toegepaste minima.

Op 01.01.2003 werden de invaliditeitsuitkeringen voor alleenstaande invaliden verhoogd: de berekening van de uitkeringen gebeurt op basis van een cijfer van 50 % in plaats van de 45 % die vroeger werd ontvangen; parallel daarmee werd ook de minimumuitkering met 1 % verhoogd.

Op 01.04.2004 is de historische anomalie die in 1984 werd ingevoerd en die de plafonds voor de invalide beperkt, rechtgezet. De maatregel voert terug de correcte plafonds in voor de nieuwe invaliden en brengt de maximumuitkering van 1.579 euro op 1.710 euro¹ (hetzij 65 % van het begrensde loon voor een invalide die gezinshoofd is) en van 1.052 euro op 1.315 euro voor een alleenstaande (hetzij 50 % van het begrensde loon).

---

¹ Bedragen aan spilindexcijfer 111,64 in voege op 01.01.2004

Het minimumbedrag van de uitkeringen voor onregelmatige werknemers is met ingang van 01.10.2004 verhoogd met 1 %.

Het bedrag van de toegelaten inkomsten van de partner van het invalide gezinshoofd is verhoogd met ingang van 01.07.2004.

Bovendien onderging het moederschapsverlof in 2004 twee verbeteringen:

- vanaf 01.04.2004: uitbreiding van het verlof wanneer de pasgeborene in het ziekenhuis wordt opgenomen;
- uitbreiding van het verlof bij meerlinggeboorten: er wordt aan de moeder twee weken extra moederschapsverlof toegekend (dus 19 in plaats van 17 weken), die ze verplicht dient op te nemen na de geboorte.

Tot slot is het adoptieverlof met ingang van 01.07.2004 verlengd tot 30 dagen. De ziekteverzekering neemt deze verlenging ten laste.

Vanaf 01.01.2005 zijn de loongrenzen die toegepast worden bij de berekening van de uitkeringen met 2% verhoogd in de sector van de primaire ongeschiktheid en de sector van de invaliditeit.

Vanaf 01.01.2005 zijn de inkomensschijven verhoogd die dienen voor de berekening van de uitkeringen voor de invalide rechthebbenden die een toegelaten activiteit hervatten.

Vanaf 01.09.2005 worden de invaliditeitsuitkeringen die minstens acht jaar zijn toegekend, verhoogd met 2%.

Een uitkering kan gecumuleerd worden met een activiteit waaruit inkomsten worden verkregen, indien er een voorafgaande toestemming is van de adviserend geneesheer. In 2006 werd het bedrag van de inkomensschijven verhoogd.

De uitkeringen aan gerechtigden bij wie de arbeidsongeschiktheid is ingetreden tijdens de periode 01.09.1997 tot 31.08.1999 worden vanaf 01.09.2006 met 2% verhoogd.

Op 01.10.2006 werden de uitkeringen aangepast aan de nieuwe gezondheidsindex en werd de minimumuitkering voor niet-regelmatige werknemers verhoogd met 1%.

Vanaf 01.01. 2007 werd een forfaitaire tegemoetkoming van 12 euro voor hulp van derden toegekend.

Op 01.09.2007 werden de minima betreffende de primaire arbeidsongeschiktheidsuitkeringen en de invaliditeitsuitkeringen verhoogd met 2 %.

Vanaf 01.09.2007 werden de invaliditeitsuitkeringen die minstens 20 jaar geleden zijn ingegaan verhoogd met 2 %.

Bovendien zijn in 2007 de primaire arbeidsongeschiktheidsuitkeringen en de invaliditeitsuitkeringen aangepast aan de welvaart en werd gelijktijdig de inkomensgrens voor het WIGW-statuuat en voor de uitkering die toelaat ten laste te blijven als partner van een invalide gezinshoofd eveneens verhoogd met 2 %.

Pensioenen

De pensioenhervorming vanaf 01.07.1997 heeft een besparingseffect op de uitgaven. De pensioenleeftijd voor vrouwen werd opgetrokken: vanaf 01.07.1997 tot 61 jaar, van 01.01.2000 tot 31.12.2002 tot 62 jaar, van 01.01.2003 tot 31.12.2005 tot 63 jaar, van 01.01.2006 tot 31.12.2008 tot 64 jaar en vanaf 01.01.2009 tot 65 jaar. Enerzijds wordt de stijging van het aantal rustpensioenen voor vrouwen vertraagd. Anderzijds behouden de vrouwen langer hun statuut van gerechtigde in andere sectoren van de sociale zekerheid, voornamelijk inzake werkloosheid, brugpensioen, ziekte- en invaliditeitsuitkeringen.

Op 01.01.2003 werden de pensioenen die vóór 1993 zijn ingegaan, onderworpen aan welvaarts-aanpassing van 1 %, die komt bij de verhoging met 1 % die in deze categorie reeds op 01.01.2002 werd toegekend. De pensioenen die in 1993, 1994 en 1995 gingen, werden met 2 % verhoogd.

Op 01.01.2003 werd het gewaarborgd minimumpensioen verhoogd. Voor de gepensioneerden met een "gemengde" loopbaan, wordt de toegang tot het minimumpensioen versoepeld, zodat ook zij recht hebben op een volledig minimumpensioen.

Op 01.04.2004 werden de pensioenen die zijn ingegaan in 1996 verhoogd met 2 %.

De grenzen van de toegelaten arbeid voor de gepensioneerden die de wettelijke pensioenleeftijd hebben bereikt, zijn met ingang van 1 januari 2004 verhoogd met 25 %.

Op 01.09.2005 werden de pensioenen die ingegaan zijn in 1997, verhoogd met 2%.

Vanaf 01.12.2005 wordt een aanvulling toegekend aan de werknemers met een gemengde loopbaan werknemer-zelfstandige van wie de loopbaan in totaal een aantal jaren telt dat minstens gelijk is aan twee derden van een volledige beroepsloopbaan.

Voor het jaar 2005 worden de uitgaven met betrekking tot de indexering van de renten ten laste gelegd van de wettelijke regeling van de kapitalisatie ten belope van van 121.200 duizend euro.

Vanaf 01.01.2006 werden de grensbedragen voor een cumulatie van een pensioen met een arbeidsinkomen verhoogd. Deze verhoging is van toepassing nadat de pensioengerechtigde de wettelijke pensioenleeftijd bereikt heeft. Bij een vervroegd pensioen wordt de cumulmogelijkheid afgebouwd.

Op 01.09.2006 worden de werknemerspensioenen ingegaan in de loop van 1998 of 1999 verhoogd met 2 %. Deze verhoging is een beslissing die kadert binnen het beleid om de oudste pensioenen op te trekken en beter de evolutie van de welvaart te laten volgen.

In 2007 werd het systeem van toegelaten arbeid voor de begunstigen van een overlevingspensioen aangepast. De maxima voor toegelaten arbeid werden verhoogd.

Vóór 2007 was er een wettelijke bepaling die stipuleerde dat pensioenen waarvan het bedrag kleiner is dan 97,21 euro niet werden uitbetaald. Vanaf 01.01.2007 zullen alle pensioenbedragen uitbetaald worden.

Gezinsbijslag

Vanaf 01.05.2003 wordt een nieuw evaluatiesysteem gebruikt voor de toekenning van de verhoogde kinderbijslagen voor gehandicapte kinderen die na 01.01.1996 werden geboren. Dit systeem zal in de toekomst geleidelijk aan uitgebreid worden.

Vanaf 01.04.2004 zijn de sociale toeslagen voor kinderen van langdurig werklozen, invalide werknemers en gepensioneerden verbeterd: er is één enkel inkomensplafond ingevoerd, er wordt geen onderscheid meer gemaakt tussen vervangingsinkomens en inkomens uit werk en er wordt niet meer gekeken naar de gezinsstatus van diegene die er recht op heeft.

Voor kinderen geboren tussen 01.01.1989 en 30.06.1994 werd eind augustus 2006 een schoolpremie van 70 euro betaald. Voor kinderen geboren tussen 01.07.1994 en 30.06.2000 bedroeg deze premie 50 euro. Voor kinderen geboren tussen 01.07.2000 en 31.12.2000 is de schoolpremie van 50 euro in de tweede maand na hun verjaardag betaald. Deze schoolpremie is een aanvulling bij de kinderbijslag maar wordt afzonderlijk betaald.

Per 01.05.2006 werden bepaalde bedragen van supplementen op de kinderbijslag voor gehandicapte kinderen geboren na 01.01.1996 verhoogd.

Sinds 01.01.2007 werden de verhoogde kinderbijslagen voor invaliden en werklozen behouden gedurende 2 jaar in plaats van 6 maanden indien men opnieuw begint te werken.

Eénoudergezinnen met een bruto-maandelijks inkomen lager dan 1.740,15 euro ontvangen in 2007 een bijkomende maandelijkse kinderbijslag van 20 euro.

De enveloppe voor de schoolpremie in 2007 bedroeg 65,3 miljoen euro.

Beroepsziekten

De lijst van beroepsziekten werd uitgebreid en verschillende keren aangepast.

De uitkeringsgrens werd met ingang van 01.04.2004 op dezelfde hoogte gebracht als de uitkeringsgrens voor de invaliditeitsuitkeringen. Net als deze laatste werd hij op 01.01.2005 verhoogd met 2 %.

Op 01.09.2005 werd een welvaartsaanpassing van 2 % toegekend voor de uitkeringen die voor de eerste keer werden betaald in 1997 of vroeger.

Op 01.09.2006 werd een welvaartsaanpassing van 2 % toegekend voor de uitkeringen die voor de eerste keer werden betaald in 1998.

De uitkeringen voor beroepsziekten werden vanaf 01.09.2007 aangepast aan de welvaart.

De minima werden verhoogd met 2 %, wat neerkomt op een meeruitgave van 0,96 miljoen euro.

De uitkeringen die minstens 20 jaar geleden zijn ingegaan, werden eveneens verhoogd met 2 %, wat resulteert in een kost van 0,14 miljoen euro.

Arbeidsongevallen

De uitkeringsgrens is met ingang van 01.04.2004 op dezelfde hoogte gebracht als de uitkeringsgrens voor de invaliditeitsuitkeringen. Net als deze laatste werd hij op 01.01.2005 verhoogd met 2%.

Op 01.09.2005 werd een welvaartsaanpassing van 2 % toegekend voor de uitkeringen die voor de eerste keer werden betaald in 1997 of vroeger.

Op 01.09.2006 werd een welvaartsaanpassing van 2 % toegekend voor de uitkeringen die voor de eerste keer werden betaald in 1998.

De uitkeringen arbeidsongevallen werden vanaf 01.09.2007 aangepast aan de welvaart.

De minima werden verhoogd met 2 %, wat neerkomt op een meeruitgave van 0,66 miljoen euro.

De uitkeringen die minstens 20 jaar geleden zijn ingegaan, werden eveneens verhoogd met 2 %, wat resulteert in een kost van 0,55 miljoen euro.

Werkloosheid

In 2003 werden een aantal positieve maatregelen genomen op het vlak van de werkloosheid:

- het specifieke stelsel van werkloosheidsuitkeringen voor gehandicapten in een beschutte werkplaats werd afgeschaft en het algemene stelsel werd vanaf 01.04.2003 op hen van toepassing;
- vanaf 01.07.2003 werd het stelsel van de wachtuitkeringen in overeenstemming gebracht met de Europese richtlijnen van vrij verkeer, waardoor jongeren die op de arbeidsmarkt

terecht komen maar hun studies in een land van de Europese economische ruimte hebben gedaan, ook recht hebben op wachtuitkeringen;

- vanaf 01.01.2003 werden in het ACTIVA-plan wijzigingen aangebracht die betrekking hebben op de aanwerving van contractuele preventie- en veiligheidsagenten door gemeenten die een veiligheidscontract hebben afgesloten;
- invoering vanaf 01.04.2003 van het sociaal statuut voor onthaalouders: er wordt aan hen een vergoeding uitbetaald als ingeschreven kinderen afwezig zijn om redenen die buiten de wil van de onthaalouder liggen;
- aan de jongeren die in het kader van hun inschakelingsparcours een opleiding beëindigen, wordt er een premie toegekend.

In 2004 werd er een belangrijke inspanning geleverd voor de uitbreiding van de dienstencheques: de nieuwe werkzoekenden die geholpen kunnen worden bij het vinden van een baan in sector van de huishoudelijke diensten worden vanaf 01.01.2004 georiënteerd naar contracten via dienstencheques, en niet langer naar werk via het PWA-systeem.

Op 01.10.2004 zijn de wachtvergoedingen voor de jongeren tussen 21 en 25 jaar verhoogd met 1 %.

Bovendien zijn de toegelaten inkomsten van de partner van het werkloze gezinshoofd verhoogd met ingang van 01.07.2004, om de werkloosheidsvallen te bestrijden.

Vanaf 01.07.2005 is er een nieuwe berekeningswijze ingevoerd voor de inkomensgarantie-uitkering voor de deeltijds werklozen, tegelijkertijd met de werkbonus om werken lonender te maken en de deeltijdse werknemers zo aan te moedigen meer uren te presteren.

Bij bedrijfsherstructureringen na 30.03.2006 krijgt een werknemer vanaf 45 jaar, die op vrijwillige basis in een tewerkstellingscel stapt, gedurende maximaal zes maanden een inschakelingsvergoeding, die overeenstemt met zijn vroegere loon. Deze vergoeding vervangt geheel of gedeeltelijk de opzeggingsvergoeding waarop hij recht had. Indien voor een arbeider de inschakelingsvergoeding groter is dan de normaal verschuldigde opzeggingsvergoeding, kan de werkgever de terugbetaling van het verschil verkrijgen bij de RVA.

Indien er een tewerkstellingscel werd opgericht conform de bepalingen uit het Generatiepact moet deze cel elke ingeschreven werknemer een outplacementaanbod doen. Onder bepaalde voorwaarden kan de werkgever de hieraan verbonden kosten terugvorderen bij de RVA. Daarnaast is inschrijving in een tewerkstellingscel een voorwaarde geworden om brugpensioen te bekomen.

Niet-vergoede werkzoekenden die in een individuele beroepsopleiding stappen of een instapstage volgen, kunnen vanaf 01.04.2006 onder bepaalde voorwaarden een recht doen gelden op een opleidings- of stage-uitkering (KB 13.03.2006). Beide uitkeringen worden gelijkgesteld met een wachtuitkering.

Een niet-uitkeringsgerechtigde werkloze kan, onder bepaalde voorwaarden, sinds 01.04.2006 aanspraak maken op een vestigingsuitkering voor een periode van ten hoogste zes maanden als hij zich met begeleiding van het Participatiefonds voorbereidt op een vestiging als zelfstandige. Ook deze uitkering wordt gelijkgesteld met een wachtuitkering.

Vanaf 01.09.2006 kan elke jongere die, in het kader van een alternerende opleiding tijdens een periode van deeltijdse leerplicht, een praktijkopleiding volgt bij een werkgever aanspraak maken op een startbonus gedurende maximaal drie opleidingsjaren. De werkgever van zijn kant heeft recht op een stagebonus. Beide bonussen bedragen 500 euro na beëindiging van de eerste twee opleidingsjaren en 750 euro na het derde opleidingsjaar (KB 01.09.2006).

Vanaf 01.01.2007 werd de activeringsmaatregel om langdurig werklozen aan werk te helpen versoepeld. Activa-plus en activa-sluiting werden afgeschaft en activa-stadswachten werd versoepeld.

Loopbaanonderbreking en tijdskrediet

De stijging van de uitgaven is gekoppeld aan de invoering van het tijdskrediet.

In uitvoering van het interprofessioneel akkoord 2001-2002 van 22.12.2000, hebben de sociale partners binnen de Nationale Arbeidsraad op 14.02.2001 een conventie nr. 77 gesloten, die een systeem invoert van tijdskrediet, loopbaanverkorting en vermindering van de prestaties tot halftijdse arbeid. Vanaf 01.01.2002 vervangt dit systeem in de privésector de loopbaanonderbreking zoals ze bij de herstellwet van 22.12.1985 wordt geregeld (zie ook het statistisch gedeelte). De werknemers ontvangen hogere uitkeringen dan in het kader van de loopbaanonderbreking. De mogelijkheden voor ouderschapsverlof werden sinds 01.02.2002 uitgebreid en dit verlof kan nu worden opgenomen in de vorm van een onderbreking van de prestaties van 1/5 gedurende 15 maanden. Op 01.07.2005 werden de toekenningsvoorwaarden aangepast en werd het bedrag van de uitkering verhoogd.

In 2007 voorzag maatregel 47 uit het generatiepact voor het tijdskrediet:

- een absoluut recht op 1/5-tijdskrediet voor de 55-jarigen en ouder; voor de 55-jarigen en ouder geldt de maximumlimiet van 5 % van het personeel niet;
- de werknemers van 50 jaar en ouder moeten slechts twee jaar in plaats van vijf jaar anciënniteit hebben; de werknemers van 55 jaar en ouder moeten slechts één jaar anciënniteit hebben;
- beperking van de toekenning van het gewoon tijdskrediet tot 1 jaar.

De andere lopende uitgaven

Sinds 2002 verricht het RSZ-Globaal beheer stortingen aan het fonds dat werd opgericht binnen de FOD Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal overleg ter verbetering van de arbeidsomstandigheden van werknemers van ten minste 55 jaar oud.

Vanaf 2002 wordt een som afgehouden van de financiële middelen van het Globaal beheer en gestort aan het Participatiefonds als dotatie voor het Rosettaplan Zelfstandigen. Deze som bedroeg 831 duizend euro in 2002, 1.425 duizend euro in 2003 en vanaf 2004 zal dit laatste bedrag jaarlijks geïndexeerd worden.

In 2002 betaalt de RVP-Repartitie aan de RVP-Kapitalisatie een bedrag terug van 181.575 duizend euro, dat overeenkomt met de last van de indexering van de renten die werd gefinancierd door het kapitalisatiestelsel in 1996-1997, verhoogd met de interesten.

De overdracht van 10 miljoen euro van het RSZ-Globaal beheer naar het fonds ter verbetering van de arbeidsomstandigheden van werknemers van ten minste 55 jaar oud is geschorst in 2004 omdat dit fonds over voldoende reserves beschikte.

Vanaf 2004 financiert het RIZIV de verpleegdagprijs in de ziekenhuizen volledig, via een alternatieve financiering die het rechtstreeks daarvoor krijgt toegekend.

In 2005 heeft het RSZ-Globaal beheer 15 miljoen euro overgedragen aan het FCUD.

Om de schulden met betrekking tot de socialezekerheidsbijdragen en de loonmatigingsbijdrage die de RVA sinds 1994 heeft bij de RSZ aan te zuiveren, werd in 2005 een bedrag van 464.371 duizend euro ingehouden op de middelen van het globaal beheer. Aangezien het gaat om een technische operatie die geen invloed heeft op het saldo van het globaal beheer, is deze niet opgenomen in de tabellen van het Vade Mecum.²

Er wordt aan het FCUD in 2006 16,5 miljoen euro toegekend ten laste van het globaal beheer werknemers.

---

² Met de middelen die hem door het globaal beheer zijn toegekend betaalt de RVA zijn schuld terug aan de RSZ.

De storting vanuit het globaal beheer werknemers naar het Participatiefonds wordt vanaf 2006 met 500.000 euro verhoogd.

De werking van het al bestaande fonds tot bestrijding van het tabaksgebruik wordt uitgebreid tot een fonds tot bestrijding van verslavingen. Met het oog hierop wordt er ook in 3 miljoen euro aan bijkomende middelen voorzien ten laste van de administratiekosten van het RIZIV.

Het sociaal akkoord voor de federale gezondheidssectoren voorziet in de oprichting van een tweede pensioenpijler voor onder meer verpleegkundigen en zelfstandige verpleegkundigen uit de sector thuiszorg. Hiertoe zal er een storting van het RIZIV naar RVP gebeuren. In 2006 bedroeg deze overdracht 15.580 duizend euro in het werknemersstelsel.

Einde 2006 betaalt de RVP-Repartitie aan de RVP-Kapitalisatie een bedrag van 92 miljoen euro betreffende de indexering van de renten 2005 die door het kapitalisatiestelsel ten laste waren genomen. Dit zal toelaten de betaling van de renten en de kapitalen in 2007 te waarborgen.

Vanaf 01.01.2007 zal de overdracht van kapitalen tussen RVP en andere overheidsinstellingen plaatsvinden op het moment van effectieve pensionering van de werknemer waarvoor de overdracht gevraagd wordt. Deze wijziging resulteert in een vermindering van de overdrachtuitgaven voor de RVP.

De waarde van de dienstencheques werd op 1 januari 2007 verminderd met 1 euro. Hierdoor daalden de diverse uitgaven bij de RVA. Van deze besparing wordt 7.000 duizend euro gebruikt om een Opleidingsfonds op te richten bij de RVA. De werkgevers uit de sector van de dienstencheques kunnen beroep doen op dit fonds om bijkomende opleidingsinspanningen te financieren. De bijzondere toewijzing Sociale Maribel werd verminderd met 7.200 duizend euro.

Vanuit het RSZ-Globaal beheer vindt er een overdracht plaats van 10.000 duizend euro naar het FBZ ten voordele van het Asbestfonds.

De kapitaaluitgaven

De laatste schijf van de aflossing van de lening, toegestaan door de RVP-kapitalisatie aan de RVP-repartitie in 1994 is betaald in 2004, wat de vermindering verklaart van de kapitaaluitgaven in 2005.

Ten slotte besliste de regering om vanaf 2007 een Toekomstfonds voor de de gezondheidszorg op te richten met als doel de toekomstige kost van de gezondheidszorgen als gevolg van de vergrijzing op te vangen. In 2007 werd dit fonds gestijfd met 309.000 duizend euro (288.600 duizend euro ten laste van de werknemersregeling). Dit bedrag is geboekt bij de kapitaalontvangsten van het RSZ-Globaal beheer vermits het door het RIZIV wordt uitgeleend aan de RSZ die de beleggingen beheert.

E. Bijlage

De financiële verantwoordelijkheid van de VI's

Van 1995 tot 1999 heeft de Algemene Raad van het RIZIV rekening moeten houden met een reële groeicnorm van 1,5 % voor het bepalen van de begrotingsdoelstelling van de uitgaven voor gezondheidszorg. Door middel van een koninklijk besluit mogen uitzonderlijke of specifieke uitgaven de reële groeicnorm evenwel overschrijden. De Regering heeft beslist de reële groeicnorm vanaf 2001 te verhogen tot 2,5 %. Deze norm wordt vanaf 2004 naar 4,5 % opgetrokken.

De "begrotingsdoelstelling voor financiële verantwoordelijkheid" is de doelstelling waarin de buitengewone en/of specifieke factoren werden opgenomen. Van deze doelstelling moeten bovendien bepaalde uitgaven worden afgetrokken die onmiddellijk door het RIZIV worden verrekend en die geen deel uitmaken van de prestaties geleverd door de verzekeringsinstellingen: het betreft de uitgaven voor accreditering (geneesheren en tandartsen), het forfait voor het globaal medisch dossier, de uitgaven voor expertise, ...

Indien een overschot (een tekort) wordt gerealiseerd ten opzichte van de "begrotingsdoelstelling voor financiële verantwoordelijkheid", verwerven (dekken) de verzekeringsinstellingen een deel van dit overschot (tekort). Dit deel vertegenwoordigt²:

- voor de jaren 1995, 1996, 1997: 15 %;
- voor de jaren 1998, 1999, 2000: 20 %;
- vanaf 2001: 25 %.

In geval van overschrijding van de begrotingsdoelstelling is de financiële verantwoordelijkheid van de verzekeringsinstellingen evenwel gelijk aan het hierboven vermelde deel van het tekort, beperkt tot een maximum dat gelijk is aan 2% van hun aandeel in de begrotingsdoelstelling. Na afsluiting van de rekeningen (in t+2), wordt het aandeel van het overschot (tekort) dat niet verworven (gedekt) wordt door de verzekeringsinstellingen, gecupereerd (gefinancierd) door het RSZ-Globaal beheer.

Vanaf 2001 stort het RIZIV, indien de voorlopige uitgaven van het jaar t groter zijn dan de begrotingsdoelstelling, in de loop van het jaar t+1, aan iedere verzekeringsinstelling een voorschot op de definitieve afsluiting. Dit voorschot komt overeen met het verschil tussen het bedrag van de begrotingsdoelstelling en het bedrag van de voorlopige uitgaven, verminderd met 25 % van dit verschil beperkt tot 2 % van de begrotingsdoelstelling. Het saldo zal worden gefinancierd (of teruggevorderd) door het globaal beheer in t+2, na de definitieve afsluiting van de rekeningen.

Bij het afsluiten van de rekeningen wordt een rekening-courant tussen de VI's en het RIZIV opgesteld per stelsel en per sector: de rekening-courant vertegenwoordigt het verschil tussen de voorschotten die het RIZIV in de loop van het jaar aan de VI's heeft gestort, en hun vastgestelde rechten overeenkomstig de wetgeving en in het bijzonder overeenkomstig de principes van de financiële verantwoordelijkheid.

De onderstaande tabel toont de weerslag van de jaarlijkse aanzuivering van deze rekeningen-courant op de door het globaal beheer te financieren behoeften van het RIZIV, dit wil zeggen op de overdracht van het RSZ-Globaal beheer aan het RIZIV: de positieve bedragen, die het geld voorstellen dat het RIZIV verschuldigd is aan de VI's, worden in meerdering gebracht van de te financieren behoeften, terwijl de negatieve bedragen, die het geld voorstellen dat de VI's verschuldigd zijn aan het RIZIV, de te financieren behoeften verminderen.

---

² K.B. van 10.04.2000 tot verlenging van de tijdschema's bedoeld in artikel 196, § 1, en in artikel 198, § 2 en §3, van de wet betreffende de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen, gecoördineerd op 14.07.1994.

STELSEL VAN DE WERKNEMERS**AFSLUITING VAN DE REKENINGEN VAN DE VERZEKERING VOOR GENEESKUNDIGE
VERZORGING EN UITKERINGEN**

(in duizend euro)

\ Te financieren behoeften in ... ingevolge... \	2003	2004	2005	2006	2007
Geneeskundige verzorging - definitieve afsluiting	14.268	0	106.996	8.141	14.140
Rekening-courant n-3	-	-	-187.189	-53.381	406.110
Rekening-courant n-2	227.275	-	-	-	-
Voorschot op rekening-courant	-213.007	-	294.185	61.522	-391.970
Uitkeringen - definitieve afsluiting	-2.525	0	-43.591	-87.772	-9.505
Rekening-courant n-3	-	-	-43.591	-39.684	-
Rekening-courant n-2	-2.525	-	-	-48.088	-9.505
Geneeskundige verzorging - aanzuivering van de rekening-courant 1994	0	0	0	0	0
Subtotaal	11.743	0	63.405	-79.631	4.635
Geneeskundige verzorging - voorlopige afsluiting	-307.695	-48.012	186.160	141.803	160.686
Voorschot op rekening-courant n-2	-	-	-	205.810	-
Voorschot op rekening-courant n-1	-294.185	30.465	186.160	-64.007	160.686
Voorschot op rekening-courant n	-13.510	-	-	-	-
Regularisering onverschuldigde bedragen	-	-78.477	-	-	-
Overschot aan liquiditeiten	-	-	-35.619	-660.554	-554.442
TOTAAL	-295.952	-48.012	213.946	-598.382	-389.121

Hieronder verklaren we hoe de toepassing van het mechanisme van de financiële verantwoordelijkheid van de VI's op de rekeningen van een jaar t de kasbehoeften van het RIZIV in de jaren t+1 en t+2 heeft beïnvloed:

a. Behoeften voor het jaar 2003 – Rekeningen van de jaren 2001 en 2002

- De reële uitgaven voor 2001 liggen 298.684 duizend euro boven de "begrotingsdoelstelling voor financiële verantwoordelijkheid". Bovendien bedragen zij meer dan 102 % van diezelfde doelstelling en daarom is er een beperking van het tekort van de VI's tot 2 % van hun aandeel in de "begrotingsdoelstelling voor financiële verantwoordelijkheid": na een berekening die uitgevoerd is VI per VI, vertegenwoordigt dit voor het geheel van de VI's een tekort van 243.352 duizend euro⁴. Globaal genomen is een aandeel van 25 % van dit bedrag, hetzij 60.838 duizend euro, ten laste van het bijzonder reservefonds van de VI's, terwijl de resterende 75 %, hetzij 182.514 duizend euro, ten laste is van het RIZIV en wordt geboekt op de rekening-courant tussen het RIZIV en de VI's, net als het overblijvende deel van de overschrijding van de doelstelling (55.332 duizend euro).

⁴ Voor twee van de VI's zijn de reële uitgaven minder dan 102 % van hun aandeel in de doelstelling.

- Eind 2001 bedraagt de rekening-courant van de VI's – sector gezondheidszorg globaal genomen 227.275 duizend euro, door het RIZIV aan de VI's verschuldigd. Omdat in 2002 een voorschot van 213.007 duizend euro werd gestort, moet er in 2003 nog slechts 14.268 duizend euro worden gestort. Anderzijds vertoont de rekening-courant voor de sector van de uitkeringen een saldo van 2.525 duizend euro dat door de VI's verschuldigd is aan het RIZIV. In totaal moet het Globaal beheer in 2003 dus nog **11.743** duizend euro financieren.
- Bovendien tonen de voorlopige rekeningen van het jaar 2002 dat de uitgaven lager liggen dan de begrotingsdoelstelling. Wegens de reglementering van de Controledienst van de Ziekenfondsen, die sancties voorziet tegen de verzekeringsinstellingen in geval van te grote liquiditeiten, hebben deze laatsten in 2003 aan het RIZIV twee voorschotten gestort van 160.695 duizend euro en 147.000 duizend euro; van het totaal van deze voorschotten is een bedrag van **294.185** duizend euro in rekening te brengen bij de afsluiting van de rekening-courant van 2002 en is een bedrag van **13.510** duizend euro in rekening te brengen bij de afsluiting van de rekening-courant van 2003.

b. Behoeften voor het jaar 2004 – Voorlopige rekeningen 2003

- De rekeningen van 2002 konden in 2004 niet worden afgesloten.
- De voorlopige uitgaven voor 2003 tonen een overschrijding van de begrotingsdoelstelling met 40.620 duizend euro. Het RIZIV moet in principe 75 % van dit bedrag storten aan de VI's, hetzij 30.465 duizend euro. Maar anderzijds blijkt dat de VI's in de loop van 2003 een niet-verschuldigd bedrag van 78.477 duizend euro hebben ontvangen. Daaruit volgt dat de VI's **48.012** duizend euro terugstorten aan het RIZIV, wat de te financieren behoeften van het globaal beheer vermindert.

c. Behoeften voor het jaar 2005 – Definitieve rekeningen 2002 en voorlopige rekeningen 2004

- De reële uitgaven voor 2002 liggen 217.026,6 duizend euro onder de begrotingsdoelstelling voor financiële verantwoordelijkheid. Zes VI's hadden een overschot van 221.343,6 duizend euro en één VI had een tekort van 4.317 duizend euro. De VI's mogen 25% van de overschotten behouden, hetzij 55.335,9 duizend euro. De VI die een tekort had, moet hiervan 25% dragen, hetzij 1.079,3 duizend euro. Hieruit volgt dat een bedrag van 162.770 duizend euro moet terugvloeien naar het RIZIV. Dit bedrag wordt geboekt op de rekening-courant tussen het RIZIV en de VI's.
- Rekening houdende met het voorgaande en met de bedragen die in 2003 door de VI's aan het RIZIV zijn overgemaakt na de voorlopige afsluiting van 2002 (cf. a), bedraagt de rekening-courant van de VI's eind 2002 voor de sector geneeskundige verzorging globaal genomen 106.996 duizend euro, door het RIZIV aan de VI's verschuldigd. Anderzijds vertoont de rekening-courant voor de sector van de uitkeringen een saldo van 43.590,6 duizend euro dat door de VI's verschuldigd is aan het RIZIV. In totaal moet het Globaal beheer in 2005 dus nog **63.405** duizend euro financieren.
- Bovendien tonen de voorlopige uitgaven voor het jaar 2004 een overschrijding van de begrotingsdoelstelling met 467.233,6 duizend euro. Deze overschrijding is hoger dan het plafond van 301.055 duizend euro, dat overeenstemt met 2% van de begrotingsdoelstelling. Het RIZIV moet dus aan de VI's de schijf storten die het plafond overschrijdt, hetzij 166.178,6 duizend euro, evenals 75% van het plafond (de resterende 25% zijn ten laste van de VI's), hetzij in totaal 391.969,9 duizend euro. Gelet op de financiële liquiditeiten waarover de VI's beschikten in 2005 werd dat jaar slechts **186.160** duizend euro gestort. De resterende 205.810 duizend euro werd gestort in 2006, tegelijk met de voorlopige afsluiting van 2005.
- Tot slot beschikten sommige VI's in de loop van het jaar over te veel liquiditeiten, waarop ze spontaan **35.619** duizend euro hebben teruggestort aan het RIZIV. Op die manier werden de door het globaal beheer te financieren behoeften beperkt.

d. Behoeften voor het jaar 2006 – Definitieve rekeningen 2003 en voorlopige rekeningen 2005

- De reële uitgaven voor 2003 liggen 31.854,0 duizend euro boven de "begrotingsdoelstelling voor financiële verantwoordelijkheid". Zes VI's hadden een tekort van 33.997,8 duizend euro en één VI had een overschot van 2.143,8 duizend euro. De VI's die een tekort hadden, moeten hiervan 25% dragen, hetzij 8.499,5 duizend euro. De VI die een overschot had, mag 25% van het overschot behouden, hetzij 535,9 duizend euro. Hieruit volgt dat het RIZIV aan de VI's een bedrag moet betalen van 23.890,5 duizend euro, dat geboekt wordt op de rekening-courant tussen het RIZIV en de VI's.
- Rekening houdende met het voorgaande en met de bedragen die in 2004 door de VI's aan het RIZIV zijn overgemaakt na de voorlopige afsluiting van 2003 (cf. b), bedraagt de rekening-courant van de VI's eind 2003 voor de sector geneeskundige verzorging globaal genomen 8.141 duizend euro, door het RIZIV aan de VI's verschuldigd. Anderzijds vertoont de rekening-courant voor de sector van de uitkeringen een saldo van 87.772 duizend euro dat door de VI's verschuldigd is aan het RIZIV, ingevolge de definitieve afsluiting van de rekeningen voor 2003 en 2004. In totaal betalen de VI's dus **79.631** duizend euro terug aan het RIZIV, wat de te financieren behoeften van het globaal beheer beperkt.
- Bovendien tonen de voorlopige uitgaven voor het jaar 2005 een overschot van 85.342,1 duizend euro op de begrotingsdoelstelling. De VI's behouden 25% van dit overschot en storten 75%, hetzij 64.007 duizend euro, terug aan het RIZIV. Daarnaast werd een saldo van 205.810 duizend euro met betrekking tot de voorlopige afsluiting van 2004 door het RIZIV aan de VI's gestort. Tot slot beschikten sommige VI's in de loop van het jaar over te veel liquiditeiten, waarop ze spontaan **660.554** duizend euro hebben teruggestort in hun wachtreserve bij het RIZIV. Op die manier werden de door het globaal beheer te financieren behoeften beperkt.

e. Behoeften voor het jaar 2007 – Definitieve rekeningen 2004 en voorlopige rekeningen 2006

- De reële uitgaven voor 2004 liggen 659.119 duizend euro boven de "begrotingsdoelstelling voor financiële verantwoordelijkheid". Zes VI's hadden een tekort van 659.569,9 duizend euro en één VI had een overschot van 450,9 duizend euro. De VI's die een tekort hadden, moeten hiervan 25% dragen, hetzij 164.892,4 duizend euro. De VI die een overschot had, mag 25% van het overschot behouden, hetzij 112,7 duizend euro. Hieruit volgt dat het RIZIV aan de VI's een bedrag moet betalen van 494.339,3 duizend euro, dat geboekt wordt op de rekening-courant tussen het RIZIV en de VI's.
- Rekening houdende met het voorgaande en met de bedragen die in 2005 door de VI's aan het RIZIV zijn overgemaakt na de voorlopige afsluiting van 2004 (cf. c), bedraagt de rekening-courant van de VI's eind 2004 voor de sector geneeskundige verzorging globaal genomen 14.140 duizend euro, door het RIZIV aan de VI's verschuldigd. Anderzijds vertoont de rekening-courant voor de sector van de uitkeringen een saldo van 9.905 duizend euro dat door de VI's verschuldigd is aan het RIZIV. In totaal moet het Globaal beheer in 2007 dus nog **4.635** duizend euro financieren.
- Bovendien tonen de voorlopige uitgaven voor het jaar 2006 een overschot van 546.043,47 duizend euro op de begrotingsdoelstelling. De VI's behouden 25% van dit overschot en storten 75% terug aan het RIZIV. Gezien de terugbetalingen die zijn uitgevoerd door de VI's in de wachtreserve, dient het RIZIV nog **160.685,7** duizend euro storten naar de VI's. Tot slot beschikten sommige VI's in de loop van het jaar over te veel liquiditeiten, waarop ze spontaan **554.442,3** duizend euro hebben teruggestort in hun wachtreserve bij het RIZIV. Op die manier werden de door het globaal beheer te financieren behoeften beperkt.